

Inventarisatie van Huiszwaluwen in Noordwijk en Omgeving

Ab Steenvoorden

De huiszwaluwstand in Nederland

Tellingen in de tachtiger jaren hebben aangetoond dat de huiszwaluwstand in Nederland in nog geen tien jaar met 40 tot 80% was afgenomen. Bedroeg de nederlandse populatie in 1970 nog naar schatting 300.000 tot 500.000 broedparen, in 1989 was dat aantal gezakt tot maximaal 150.000 paar. Deze dramatische achteruitgang van de huiszwaluwstand in Nederland was de aanleiding tot een jaarlijkse inventarisatie van het aantal broedparen in Nederland. Een groot aantal kwartblokken wordt nu jaarlijks onderzocht op de aanwezigheid van broedende Huiszwaluwen. Aan de hand van deze gegevens kan men redelijk nauwkeurig schatten hoe groot de nederlandse populatie is. In 1991 was de populatie gezakt naar ruim 147.000 paar. Gelukkig ging het in 1992 iets beter met de soort. Er werd een lichte toename geconstateerd, op landelijk niveau een stijging met 6% , naar ongeveer 155.000 paar.

Tijdens het schrijven van dit artikeltje waren de gegevens van de huiszwaluwinventarisatie in Nederland in 1993 nog niet bekend, hopelijk zet de stijging in het aantal broedparen in Nederland door.

Huiszwaluw

De huiszwaluwstand in Noordwijk

Ook in onze omgeving is de grote achteruitgang van de Huiszwaluw niet onopgemerkt gebleven. In "Vogels van Noordwijk", een uitgave van onze vereniging uit 1974 werd de Huiszwaluw nog omschreven als een vrij talrijke broedvogel. In "Vogels van Noordwijk en Omstreken" uit 1989 wordt de Huiszwaluw al omschreven als een vrij schaarse broedvogel. Sinds de tellingen in de jaren 1984-1989, die nodig waren om tot de uitgave van "Vogels van Noordwijk en Omstreken" te komen, was er eigenlijk nauwelijks aandacht meer besteed aan de huiszwaluwpopulatie in onze omgeving.

Nieuwsgierig geworden door de vele artikelen in de landelijke vogelbladen, besloot ik om in 1992 en 1993 de huiszwaluwpopulatie in onze omgeving te inventariseren.

Methode

Er zijn verschillende methoden om Huiszwaluwen te inventariseren. Ik koos voor de meest voor de hand liggende, en de volgens mij meest eenvoudige, namelijk het tellen van de nesten.

Al vrij snel nadat ik begonnen was met het tellen kwam ik er achter dat het lang nog niet zo eenvoudig was als ik gedacht had. Op een kaart van de Bollenstreek had ik het hele gebied, dat ook geteld was voor de "Vogels van Noordwijk en Omstreken" verdeeld in vier ongeveer gelijke stukken. Ik zou dan gedurende twee maanden, half juni tot en met half augustus elke week een deel gaan tellen. Elk deel zou dan twee maal bezocht worden.

Al tijdens de eerste telling kwam ik er achter dat ik het nooit in één maand zou halen om het hele gebied te tellen. Elk huis, schuur en bouwwerk dat geschikt leek om huiszwalunesten te herbergen moest aan vrijwel alle kanten bekeken worden. Om dit alleen maar vanaf de openbare weg te doen was onbegonnen werk, dus moest ik vaak particulier terrein op. Even een praatje maken met de eigenaar, en na soms nog geen tien huizen bezocht te hebben was de ochtend al weer voorbij.

Ik was dan ook blij toen ik na ruim twee maanden het grootste deel van het gebied eenmaal bezocht had.

De resultaten

Plaats	aantal bewoonde nesten	92	93
Noordwijk	Herenweg	7	2
Noordwijk	Langeveldeerlaan	1	5
Noordwijk	Kapelleboslaan	16	27
Noordwijk	De Boender	1	1
Noordwijkerhout	Westeinde	1	-
Noordwijkerhout	's Gravendamseweg	1	1
Noordwijkerhout	Leidsevaart	32	33
Noordwijkerhout	Tespellaan	-	1
Noordwijkerhout	Ruigenhoek	15	17
Noordwijkerhout	Zilkerduinweg	-	1
Noordwijkerhout	Zilkerbinnenweg	1	1
Noordwijkerhout	Herenweg	-	1
Voorhout	Rijnsburgerweg	-	6
Rijnsburg	Noordwijkerweg	3	4
Rijnsburg	Vinkenweg	8	8
Rijnsburg	Voorhoutherweg	1	3
Totaal		87	111

Tot slot

Bovenstaande tellingen zullen zeker niet volledig zijn, het werkelijke aantal van in onze omgeving broedende Huiszwaluwen, zal zeker hoger liggen.

De aantallen zijn wel duidelijk hoger dan dat ze waren in de periode 1984-1989, toen het aantal tussen de 30 en 40 paar betrof. Er kunnen een tweetal oorzaken zijn, die de grote verschillen in aantal kunnen verklaren. Ten eerste een onvolledige telling in de periode 1984-1989 en op de tweede plaats een toename van de Huiszwaluw in onze omgeving.

Waarschijnlijk is het een combinatie van beide.

Ook komend broedseizoen ga ik weer een poging

doen om de Huiszwaluwen te tellen. Voor aanvullende gegevens op bovenstaande houd ik mij aanbevolen.

Geraadpleegde literatuur

Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk. 1974. De Vogels van Noordwijk.

Dijk J. van & Hoek D.M. 1989. Vogels van Noordwijk en Omstreken.

SOVON. 1987. Atlas van de Nederlandse Vogels.

Het Vogeljaar. jaargang 39. nr. 2.

Het Vogeljaar. jaargang 40. nr. 3.

Een nieuwe natuurstudievereniging in de Bollenstreek?!

Bij een aantal mensen leeft het idee dat het goed zou zijn als er een nieuwe natuurstudievereniging in de Bollenstreek zou komen. Deze nieuwe vereniging zou de leemte kunnen vullen tussen de afdeling van de KNNV (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging) te Leiden, van de KNNV en de Vogelwerkgroep Kennemerland te Haarlem en de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming in Noordwijk. In de Bollenstreek zelf is een afdeling van de NJN/JNM (Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, Jeugdbond voor Natuur- en Milieustudie), maar een algemene natuurstudievereniging, ook voor mensen ouder dan 25 jaar, ontbreekt nog in de Bollenstreek.

De eerste activiteiten zijn er al dit voorjaar. Zo wordt Wassergeest en een stuk open bloembollenland tussen Lisse en Hillegom op broedvogels geteld. Ook willen we aansluiten bij de hommelinventarisatie, die wordt opgezet door de KNNV. Andere ideeën voor activiteiten zijn karteringen van vleermuizen, vlinders en plan-

ten, het timmeren en plaatsen van roofvogel- en uilekasten, het kappen van hakhout op Wassergeest, het opzetten en begeleiden van een jeugdnatuurwacht, het promoten bij gemeenten van een landschapsbeleidplan; verder excursies, lezingen en kampen.

Als er voldoende mensen zijn, tenminste 6, die lid willen worden van de nieuwe natuurstudievereniging Bollenstreek, zal op korte termijn, een oprichtingsbijeenkomst worden belegd. Waarschijnlijk zal de nieuwe vereniging zich aansluiten bij de KNNV.

Heeft u belangstelling voor het lidmaatschap en/of wilt u bijdragen aan de totstandkoming van een nieuwe natuurstudievereniging in de Bollenstreek, of heeft u nog vragen, wensen suggesties of ideeën dan hoor ik gaarne telefonisch of schriftelijk van u.

Contactpersoon: Wil T amis, Ravelstraat 20, 2162 AR Lisse, tel: 02521-20003 (na 20.00 uur).

"Van zand tot landschap" Natuurontwikkelingsproject "Noordrand Noordwijk"

Dialezing over de natuurontwikkelingsprojecten in het duingebied "Noordrand Noordwijk" door Marc Jansen (Stichting Duinbehoud).

Datum: 19 april

Tijd: 20.00 uur - 22.00 uur

Plaats: Jan Verwey Natuurcentrum

Op de voormalige golfbanen aan de noordrand van Noordwijk is het afgelopen jaar heel wat werk en grond verzet. Worden groene speelweiden omgezet tot zandbak of wordt van een hondenuitlaatplaats weer een dynamisch stukje duin gemaakt? De menin-

gen verschillen van persoon tot persoon.

Op deze avond vertelt Marc Jansen, als beleids medewerker van stichting Duinbehoud nauw betrokken bij deze projecten, wat de achtergrond van de graafwerkzaamheden is en waar het in de toekomst met de verstuivingen naar toe moet. Tijdens de dialezing gaat hij ook in op de verschillende mogelijkheden voor natuurontwikkeling langs de gehele Nederlandse kust. Voor alle duin-natuur-liefhebbers een goede gelegenheid om meer te weten te komen over de actuele ontwikkelingen in natuurbehoud, -ontwikkeling en beheer van de duinen.

Voor meer informatie: Stichting Duinbehoud, Hanneke Mesters, 071-131800